

ΑΜΕΣΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΑΞΙΟΠΡΕΠΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΙΤΗ ΣΤΕΓΑΣΗ

Είμαστε η ομάδα **“Γειτονιές για το δικαίωμα στη στέγη”**, μια πολυσυλλεκτική πρωτοβουλία ατόμων, ομάδων και κινημάτων που μαζευτήκαμε για να αναλάβουμε δράση για το ζήτημα της στέγασης. Ξεκινήσαμε από κεντρικές γειτονιές της Αθήνας τον Φεβρουάριο του 2024. Επιδιώκουμε τη **δημιουργία μιας σταθερής πλατφόρμας συντονισμού ομάδων από διαφορετικές γειτονιές και πόλεις, με στόχο ένα ανοιχτό και μαζικό κίνημα για το δικαίωμα στη στέγη και τους ελεύθερους χώρους.**

Η επίθεση στα βασικά αγαθά, τα κοινωνικά δικαιώματα και το φυσικό περιβάλλον έχει πάρει διαστάσεις κρίσης στην Ελλάδα αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το θεμελιώδες δικαίωμα στη στέγαση απειλείται ολοένα και περισσότερο από την **ραγδαία αύξηση των ενοικίων και των τιμών κατοικίας, την τουριστικοποίηση, την αύξηση των ανισοτήτων και τις επιπτώσεις της κρίσης χρέους.** Στην Ελλάδα, περισσότερο από κάθε άλλη χώρα στην Ευρώπη, τα νοικοκυριά δίνουν σχεδόν το μισό τους εισόδημα για ανάγκες στέγασης. Όλα μας έχουμε βιώσει την απώλεια στέγης, είτε δικιάς μας, είτε φίλων και συγγενών μας. Δηλαδή έχουμε χάσει τα σπίτια μας, τις γειτονιές μας, τη βάση μας. Κάτοικοι εκτοπίζονται και γειτονιές αποσυντίθενται, ενώ η χρηματιστικοποίηση της κατοικίας αποτελεί πλέον μια κανονικότητα.

Επιπλέον, οι ελεύθεροι χώροι και το ελάχιστο πράσινο που μας αντιστοιχεί απειλούνται από συνεχείς πιέσεις εμπορευματοποίησης, πλήττοντας την ευημερία μας και επιβάλλοντας μια προκατ κοινωνικοποίηση. Οι γειτονιές των πόλεων, κύτταρα ζωής και συνύπαρξης, αλλάζουν βίαια, χάνοντας τους ανθρώπους, το χρώμα, τους ήχους και τη φυσιογνωμία τους. Σημαντικές χρήσεις και επαγγελματικές πιάτσες του κέντρου χάνονται. Τα αστικά κέντρα αλλά και τα νησιά μετατρέπονται σε μονοθεματικά τουριστικά πάρκα, βορά στην λαιμαργία της οικιστικής επένδυσης που βλέπει την κατοικία μόνο ως επενδυτικό προϊόν και όχι ως βασικό κοινωνικό αγαθό.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ

- Το 39,5% των νοικοκυριών στην Ελλάδα δαπανά πλέον του 40% του εισοδήματός του προκειμένου να καλύψει στεγαστικά κόστη, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ που ανέρχεται σε 9,6% (Eurostat, 2018). Το 2021, το μέσο νοικοκυριό στην Ελλάδα δαπανά το 34,2% του εισοδήματος του στη στέγαση, με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο να ανέρχεται στο 19,3% (Eurostat, 2023).
- Στην περιοχή της Αττικής, το 76% των ενοικιαστών χρειάζεται να περικόψει άλλες βασικές δαπάνες ή να βασιστεί σε οικονομική βοήθεια από τρίτους μετά την πληρωμή των εξόδων που σχετίζονται με την κάλυψη των στεγαστικών του αναγκών (Eteron, 2022).
- Το 76,9% των νέων ενηλίκων ηλικίας 18 έως 34 ετών ζει με τους γονείς τους (Eurostat, 2021).
- Οι τιμές των ενοικίων στην ευρύτερη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας έχουν εκτιναχθεί (Medium, 2020), ενώ ο αριθμός των αστέγων έχει αυξηθεί σημαντικά (Κουραχάνης, 2019).
- Τα ήδη ευάλωτα νοικοκυριά και κοινωνικές ομάδες (μετανάστες/ριες και πρόσφυγες/ισσες, φοιτητές/τριες, αναπληρωτές/τριες εκπαιδευτικοί κ.α.) βιώνουν ακόμη πιο επισφαλείς στεγαστικές συνθήκες.

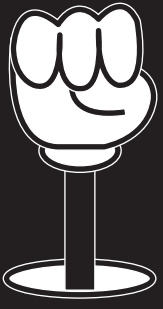
ΟΙ ΑΙΤΙΕΣ

που οδήγησαν στην επιδείνωση των συνθηκών στο πεδίο της κατοικίας είναι πολυεπίπεδες και – σε πολλές περιπτώσεις – αλληλένδετες.

Η οικονομική κρίση οδήγησε σε στεγαστική με την αύξηση των υπερχρεωμένων νοικοκυριών, τις εξώσεις και τους πλειστηριασμούς πρώτης κατοικίας, την ενεργειακή φτώχεια και την αδυναμία των νοικοκυριών να καλύψουν τόσο άμεσα όσο και έμμεσα στεγαστικά κόστη.

Επιπλέον, πολλές γειτονίες της Αθήνας αλλά και περιφερειακές πόλεις και νησιά βρίσκονται αντιμέτωπα με πιέσεις τουριστικοποίησης και εξευγενισμού, οι οποίες εντείνονται από την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη της αγοράς βραχυχρόνιων μισθώσεων. Αποτέλεσμα αυτής της τάσης είναι η μείωση της προσφοράς κατοικίας για τους μόνιμους κατοίκους και η αύξηση των ενοικίων, καθώς και η εμπορευματοποίηση και χρηματιστικοποίηση του οικιστικού αποθέματος. Ταυτόχρονα, μέσα από πολιτικές όπως η Golden Visa, παρατηρείται μία άνευ προηγουμένου εισροή διεθνών επενδυτών και κεφαλαίων, με τις "άμεσες επενδύσεις μη κατοίκων σε ακίνητα" να εκτοξεύονται από 153,1 εκατ. ευρώ το 2015 σε 1.449,5 εκατ. ευρώ το 2019 (Τράπεζα της Ελλάδος, 2021).

Αυτά, σε μια χώρα που η στεγαστική πολιτική είναι σχεδόν ανύπαρκτη, ιδιαίτερα με την κατάργηση των δύο δημόσιων φορέων στεγαστικής πολιτικής (ΔΕΠΟΣ και ΟΕΚ) στο πλαίσιο των μνημονιακών περικοπών. Την ίδια στιγμή, εκατοντάδες ακίνητα παραμένουν άδεια ενώ οι κάτοικοι δεν έχουν πια που να μείνουν, να περπατήσουν, να αθληθούν, να συνευρεθούν κοινωνικά και πολιτιστικά. Άλλωστε, ενώ το κεφάλαιο συρρέει προς τους αστικούς τουριστικούς προορισμούς, η πολιτεία συντηρεί τις έντονες ανισότητες με την παντελή έλλειψη φροντίδας του δημόσιου χώρου μόνο με σημειακές παρεμβάσεις, προετοιμάζοντας το έδαφος για μελλοντικές κερδοφόρες ιδιωτικές επενδύσεις.

Αντιμέτωπα με αυτήν την πραγματικότητα, εμείς προτάσσουμε το δικαίωμα στη στέγη και διεκδικούμε δημόσιες πολιτικές που αποσκοπούν στην διασφάλιση αξιοπρεπούς κατοικίας για όλες και όλους, την ανάσχεση της τουριστικοποίησης των γειτονιών, την απρόσκοπτη πρόσβαση σε ελεύθερους χώρους και πράσινο και την προστασία του κοινωνικού ιστού στις γειτονιές.

ΑΞΙΟΝΑΣ 1:

Η στέγη είναι βασικό κοινωνικό αγαθό, όχι εμπόρευμα.

Προστασία της κατοικίας σε κάθε γειτονιά!

Πλαφόν στα ενοίκια και τις αυξήσεις τους: πλαφόν στις αυξήσεις των μισθωμάτων κατοικιών και θέσπιση ανώτατου επιτρεπόμενου μισθώματος στη βάση κριτηρίων όπως αντικειμενική αξία, γενική κατάσταση και παλαιότητα, ενεργειακή απόδοση κ.α.,

Απαγόρευση πλειστηριασμών πρώτης κατοικίας και κατάργηση της δυνατότητας πώλησης κόκκινων δανείων με προσημείωση της πρώτης κατοικίας: κανένα σπίτι σε χέρια τραπεζίτη - ειδικά αν αυτό είναι η πρώτη κατοικία

Ρύθμιση της αγοράς βραχυχρόνιων μισθώσεων: Οριοθέτηση και έλεγχος της αγοράς βραχυχρόνιων μισθώσεων, απαγόρευση τους σε περιοχές υπό πίεση (μεγάλη αύξηση ενοικίων και έλλειψη κατοικιών) - Απαγόρευση της μετατροπής ολόκληρων κτιρίων με χρήση κατοικίας σε τουριστικά καταλύματα.

Άμεση κατάργηση Golden Visa: καθολική κατάργηση της δυνατότητας απόκτησης Golden Visa μέσω επενδύσεων σε στεγαστικά ακίνητα, οι οποίες δημιουργούν μεγάλη πίεση στις τιμές των ακινήτων και συμβάλλουν στην εμπορευματοποίηση και χρηματιστικοποίηση του οικιστικού αποθέματος.

Αναστολή εξώσεων για άτομα που δεν διαθέτουν πρόσβαση σε εναλλακτικό στεγαστικό πλαίσιο.

ΑΞΙΟΝΑΣ 2:

Πολιτικές για κοινωνική, φοιτητική και συνεταιριστική κατοικία.

Κανένας άνθρωπος στο δρόμο!

Δημιουργία επαρκούς δημόσιας και αξιοπρεπούς κοινωνικής κατοικίας: προσιτή κοινωνική κατοικία διάσπαρτη στην πόλη για τα νοικοκυριά που έχουν ανάγκη και για όλες τις ευάλωτες ομάδες (όπως άστεγους/ες, πρόσφυγες/ισες, ηλικιωμένες/ους) με αξιοποίηση κενών κτιρίων και δημόσιας/κοινοφελούς περιουσίας. Καμία ιδιωτικοποίηση δημόσιας περιουσίας για "κοινωνική αντιπαροχή".

Στήριξη εγχειρημάτων συλλογικής και συνεταιριστικής μη κερδοσκοπικής κατοικίας: Δημόσιες πολιτικές και θεσμικά εργαλεία (όπως παραχώρηση ακινήτων, εγγυοδότηση, ευνοϊκή πιστοδότηση και επιχορηγήσεις) για την υποστήριξη δημοκρατικών, αντιεμπορευματικών και συμπεριληπτικών στεγαστικών εγχειρημάτων με στόχο την παραγωγή οικονομικά προσιτής κατοικίας.

Δημιουργία επαρκούς, δημόσιας και δωρεάν φοιτητικής στέγης που να ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες των φοιτητών/τριων.

Κανένας άνθρωπος στο δρόμο: Ειδική μέριμνα για ευάλωτες ομάδες με διασφάλιση αξιοπρεπούς κατοικίας για πρόσφυγες/ισες, μετανάστες/τριες, ΑΜΕΑ και θύματα έμφυλης βίας (γυναίκες, νεαρά ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα που εκδιώχνονται από τα σπίτια τους κ.α.). Ετήσια καταγραφή αστέγων, σταδιακή κατάργηση του μοντέλου των υπνωτηρίων και των μεγάλων δομών και διασφάλιση μόνιμων λύσεων. Άμεση στέγαση για μετανάστες/τριες και πρόσφυγες/ισες στα αστικά κέντρα και τερματισμός των απάνθρωπων και απομονωμένων camps. Θεσμοθέτηση Εθνικής Στρατηγικής για το Δικαίωμα στη Στέγη.

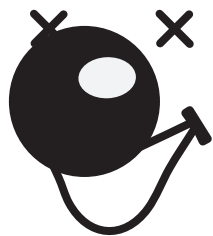
ΑΞΙΟΝΑΣ 3:

Ποιοτικές υποδομές, πράσινο και ζωντανοί ελεύθεροι δημόσιοι χώροι σε κάθε γειτονιά!

Αστικές και κοινωνικές υποδομές σε όλες τις γειτονιές για την υποστήριξη της κατοικίας και της καθημερινής ζωής.

Προστασία ελεύθερων χώρων, επέκταση του πρασίνου και παιδικές χαρές

Όχι στην εμπορευματοποίηση του δημόσιου χώρου

ΕΙΣΤΕ ΤΡΕΛΟΙ; ΑΥΤΑ ΔΕΝ ΓΙΝΟΝΤΑΙ!

ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΛΟΝΙΑ θεσπίστηκαν ανώτατες τιμές ενοικίασης σε γειτονιές όπου οι τιμές ξεπερνούν το 30% του μέσου εισοδήματος των νοικοκυριών. **ΣΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ** οι αυξήσεις των ενοικίων περιορίζονται στην αύξηση του πληθωρισμού ή/ και του μέσου μισθού + 1%.

ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ εφαρμόζονται επίσης περιορισμοί στην ανώτατη αύξηση του ενοικίου.

Οι βραχυχρόνιες μισθώσεις έχουν ρυθμιστεί σε διάφορες πόλεις:

ΣΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, επιτρέπεται αποκλειστικά η διάθεση δωματίου σε κατοικία στην οποία διαμένει μόνιμα ο ιδιοκτήτης.

ΣΤΗ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ, σε περιοχές που υφίστανται πιέσεις από τον τουρισμό, δεν δίνονται νέες άδειες για βραχυχρόνιες μισθώσεις.

ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ, η δυνατότητα διάθεσης ακινήτων για βραχυχρόνια μίσθωση περιορίζεται στις 90 ημέρες ανά έτος.

Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ κατάργησε την Golden Visa λόγω της στεγαστικής κρίσης.

ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΟΟΣΑ, το μέσο ποσοστό κοινωνικής κατοικίας επί του συνολικού οικιστικού αποθέματος είναι 7%, (32% στην Ολλανδία, 25% στην Αυστρία, 17% στην Γαλλία)
Στην Ελλάδα δεν υπάρχει κοινωνική κατοικία.

ΣΤΗΝ ΖΥΡΙΧΗ, ΤΗΝ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ, ΤΗΝ ΒΙΕΝΝΗ, ΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ και πολλές άλλες πόλεις, παραχωρούνται δημόσια και δημοτικά ακίνητα για την δημιουργία στεγαστικών συνεταιρισμών.

QR CODE

f Γειτονιές για το Δικαίωμα στη Στέγη

@ geitonies.dikaioma.stegi

🎵 geitoniesstegi

X GeitoniesStegi

